

Rekommendation till rådets beslut om bemyndigande att inleda förhandlingar om samarbetsavtal mellan EU och Interpol

2020/21:FPM103

Justitiedepartementet

2021-05-18

Dokumentbeteckning

COM(2021) 177

Rekommendation till rådets beslut om bemyndigande att inleda förhandlingar om ett samarbetsavtal mellan Europeiska unionen och Internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol)

Sammanfattning

Kommissionen har rekommenderat rådet att besluta om att bemyndiga kommissionen att inleda förhandlingar om ett samarbetsavtal mellan EU och Interpol. Det tänkta avtalet ska uppdatera och utveckla befintligt samarbetsavtal mellan Europol och Interpol, säkerställa samspelet mellan Interpols och EU:s databaser i enlighet med EU:s rättsakter om interoperabilitet, samt inrätta samarbetsavtal mellan Interpol och EU-byråerna Frontex, Eurojust och Eppo.

Regeringen välkomnar i huvudsak kommissionens rekommendation och är överlag positiv till det föreslagna förhandlingsmandatet.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I kommissionens meddelande för EU:s säkerhetsunion 2020–2025 framgick att kommissionen skulle undersöka möjliga sätt att förstärka samarbetet med

Interpol, inbegripet eventuell tillgång till Interpols databaser och förstärkning av det operativa och strategiska samarbetet (Faktapromemoria 2020/21:FPM1). I kommissionens meddelande om EU-agenda för terrorismbekämpning beskrivs Interpol som en viktig partner i kampen mot terrorism och kommissionen menar att ett flertal EU-organ har ett operativt behov av tillgång till Interpols databaser (Faktapromemoria 2020/21:FPM64).

I den nu antagna rekommendationen framhålls att Interpols och EU:s samarbete kan och bör stärkas. Det bör även utvidgas till nya områden för att tillgodose operativa behov och för att genomföra befintliga rättsakter (interoperabilitetsförfordningarna samt därmed sammanhängande rättsakter på området för gränser och inre säkerhet). Det konstateras att ett samarbetsavtal med Interpol är nödvändigt för att stödja medlemsstaternas arbete med att förebygga och bekämpa terrorism och organiserad brottslighet.

Kommissionens rekommendation till rådsbeslut om att bemyndiga kommissionen att inleda förhandling om samarbetsavtal mellan EU och Interpol antogs den 14 april 2021.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innehåller en beskrivning av behovet av ett avtal, avtalets målsättning och rekommendation till förhandlingsmandat.

Behov av ett samarbetsavtal

I förslaget beskrivs områden där samarbete mellan Interpol och EU behövs för att tillgodose operativa behov och för att genomföra befintliga rättsakter. Tre områden lyfts särskilt fram:

1. *Europol och Interpol* behöver ingå ett nytt samarbetsavtal som både tar hänsyn till den senaste utvecklingen gällande terrorismbekämpning och gränsöverskridande organiserad brottslighet. Ett nytt avtal behövs också för att förvalta Europols nuvarande operativa behov och för att återspegla EU:s senaste dataskyddsregelverk.

2. *Säkerställa interoperabilitet*. EU och Interpol behöver ingå samarbetsavtal till följd av antagandet av förordningar om interoperabilitet mellan EU:s informationssystem på områdena gränser och viseringar respektive polissamarbete och rättsligt samarbete, asyl och migration samt förordningen om EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (ETIAS). Exempelvis behöver den europeiska sökportalen (ESP) kunna ansluta till Interpols databaser. Enligt ETIAS-förordningen och den reviderade förordningen om informationssystemet för viseringar (VIS) så ska medlemsstater kunna genomföra slagningar mot Interpols databaser över stulna och förkomna resedokument (SLTD) och (TDAWN).

3. *Brottsbekämpande och rättsliga myndigheter behöver uppdaterad information om brottslingar och brott.* Interpols 18 databaser innehåller register med information om individer, namn, fingeravtryck, resehandlingar, fordon och skjutvapen. Denna information är värdefull för att Europol, Frontex, Eurojust och Eppo ska kunna utföra sina uppgifter i enlighet med sina mandat. Det finns idag inget avtal mellan Interpol och Frontex, Eurojust och Eppo. Det befintliga avtalet med Europol ger inte EU-myndigheterna direkt åtkomst till Interpols databaser.

Avtalets mål

Det kommande samarbetsavtalet mellan EU och Interpol kommer att eftersträva ett antal mål. Bland annat ska det reglera samarbetet mellan Europol och Interpol, reglera samarbetet mellan Eppo och Interpol, samt tillhandahålla den rättsliga grunden för att Europol, Frontex personal i kategori 1 (ordinarie personal i den stående styrkan) och Eppo ska få åtkomst till relevanta interpolydatabaser. Avtalet ska även tillhandahålla den rättsliga grunden för Eurojust och Eppo att utbyta operativ information med Interpol.

Vidare är avtalets mål att ge medlemsstaterna och EU-byråerna kontrollerad åtkomst till Interpols databaser med resedokument (SLTD och TDAWN) via den europeiska sökportalen, i den mån det är nödvändigt för att de ska kunna utföra sina uppgifter. Avtalet ska även möjliggöra för medlemsstater och Frontex (dess centralenhet för EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd) att komma åt Interpols databaser via den europeiska sökportalen. En ytterligare målsättning är att möjliggöra att medlemsstaterna får tillgång till Interpols databaser med resedokument (SLTD och TDAWN) via den europeiska sökportalen när de prövar ansökningar för viseringar eller uppehållstillstånd enligt den reviderade förordningen om informationssystemet för viseringar.

Förhandlingsmandatet beskrivs i sin helhet i bilagan till rekommendationen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Enligt regeringens preliminära bedömning medför förslaget inga eller endast små konsekvenser för svensk lagstiftning.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Enligt regeringens bedömning medför förslaget inga eller endast marginella budgetära konsekvenser för Sverige och EU. I den mån förslaget får budgetkonsekvenser är utgångspunkten att dessa, såväl nationella som inom EU, ska finansieras inom befintlig budgetram. Kommissionen har inte presenterat någon analys av jämställdhetsaspekten av ett samarbetsavtal mellan EU och Interpol.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar i huvudsak kommissionens rekommendation och är överlag positiv till det föreslagna förhandlingsmandatet. Ett samarbetsavtal med Interpol är viktigt för att ytterligare stärka samarbetet mellan EU och Interpol och därigenom stödja medlemsstaternas arbete med att förebygga och bekämpa terrorism och gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Förhandlingsmandatet är omfattande. Särskilt prioriterat för regeringen är förhandlingarna gällande interoperabilitetsförordningarna (EU 2019/817 och 818) och ett uppdaterat avtal med Europol. Ett väl fungerande informationsutbyte kan förbättra medlemsstaternas tillgång till Interpols information i praktiskt hänseende genom att Interpols och EU:s it-system är kompatibla både rättsligt och tekniskt. Eftersom medlemsstaterna redan har tillgång till den information som ska utbytas bedöms inga väsentliga förändringar ske rörande proportionalitets- eller integritetsfrågor.

När det gäller Interpols informationsutbyte med Frontex, Eurojust och Eppo är det nya samarbeten som kommer att leda till ökad spridning av Interpols information. Regeringen ser positivt på att informationsutbytet effektiviseras men kommer likväl att bevaka att mandatet gällande ett avtal mellan dessa EU-byråer och Interpol är proportionerligt, att informationsutbytet är ändamålsenligt och att det inte leder till någon rättslig oklarhet för endera parten.

Regeringen anser slutligen att det är viktigt att ett framtida samarbetsavtal mellan EU och Interpol inte ska påverka innevarande eller framtida bilaterala överenskommelser med Interpol.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för rådets bemyndigande av förhandlingarnas inledande är artikel 218.3 och 218.4 i EUF-fördraget.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen har inte särskilt motiverat rekommendationen utifrån subsidiaritets- eller proportionalitetsprincipen. Regeringen bedömer att rekommendationen är förenlig med dessa principer.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget bereds i rättsrådgivargrupp. När förhandlingsmandatet förhandlats klart och godkänts kommer kommissionen utses till EU:s förhandlare för samarbetsavtalet mellan EU och Interpol. Kommissionen kommer att föra förhandlingarna i enlighet med förhandlingsmandatet i bilagan till beslutet och i samråd med en särskild kommitté som utses av rådet. Kommissionen kommer att hålla Europaparlamentet fullständigt uppdaterat om förhandlingarna.

4.2 Fackuttryck/termer

Eppo: Europeiska Åklagarmyndigheten

Eurojust: Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete

Europol: Europeiska unionens byrå för samarbetet inom brottsbekämpning

Frontex: Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån

ESP: Europeisk sökportal

ETIAS: Europeiska systemet för reseuppgifter och resetillstånd

SLTD: Stolen and Lost Travel Document, Interpols databas

TDAWN: Travel Document Associated with Notices, Interpols databas